

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT)

VASÜTI

SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK :

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

FŐMUNKATÁRS : KUN BERTALAN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség :

Miskolcz, Mindszent-utca 4. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással :

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a „Nemzeti balesetbiztosító rész-társ-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munka-képtelenség esetére szól.

A munka ünnepe.

Zólyom, november 29.

Művelődéstörténeti szempontból beszélünk kőkorszakról, bronzkorszakról és vaskorszakról. Majdnem biztosra lehet venni, hogy a későbbi századok írói a mi jelen korszakunkat, azon óriási átalakulásnál fogva, melyet a villamosság minden téren gyakorol, a villamosság korszakának fogják nevezni.

A társadalmi szokások szempontjából azonban, némi maliciával, jelen korszakunkat még a — jubilálás korszakának is lehetne elnevezni. Mert merem állítani és azt hiszem, hogy egy valamire való német statisztikus számokkal is ki tudná mutatni, hogy a világ fennállása óta összesen nem jubiláltak annyit, mint az utolsó 25 év alatt. Boldog-boldogtalant megjubilálnak. Ha valaki csakugyan Isten kegyelméből, vagy valamely kiváló egyéniség jóvoltából egy állást ugy-ahogy 10—15 éven át betölt, már akadnak egyesek, kiknek ez talán érdekükben áll és rendeznek jubileumot a kiváló főnöknek és feltárnak a világ előtt oly tulajdonságokat, mikről eddig senkinek halvány sejtelme sem volt.

Ilyenképpen, ezen tulságos és elégséges ok nélkül való jubilálás által ezen szép szokást lejáratták. Pedig kár lejárattani az emberi lélek ezen nemes nyilvánulását, minthogy a valóban indokolt jubileumoknak morális haszna van. Mert a mint mi nagy áldozatok árán a Petőfieknek, Széchenyieknek és Deákoknak szobrokat emelünk a végből, hogy hadd emlékezzenek századok múlva is az utódok, hogy ki is volt az a lánglelkű költő, ki szabadságszeretettől duzzadó dalaival ezen nemzetet felvillanyozta és a ki szabadságunkért hősi halált halt a csatatéren és hadd tudják a későbbi nemzedékek is, hogy ki volt az a *nagy magyar*, a ki mágnás létére nem anyagi élvezetek után küzdött, hanem a közgazdaság terén korszakalkotó tevékenységet fejtett ki és hadd tudják végre, hosszú idő múlva is, hogy ki volt az a *haza bölse*, a ki nemzetünket politikailag átalakította. Mondom, ha mi ezen kiváló történelmi alakoknak, nagy költségek árán szobrokat emelünk a *jövő nemzedék okulására*,

ugy üdvös és moralitás szempontjából czél-szerű is, hogy mi azon kiváló férfiaknak, kik kisebb körben ugyan, hosszabb időn át, a hivatalnokoskodás-terén kiváló tevékenységet fejtettek ki, alkalmas időben a *jelen nemzedék okulására jubileumot rendezzünk*, hogy az ilyen kiváló férfiakat az élő nemzedéknek példányképül — odaállítva, a munka, a szorgalom és tevékenység elismerésével reájuk hassunk, őket buzdítsuk. De a mint egy kiváló aestetikus mondja, hogy abszolút szép az, a mi mindenkinek *érdek nélkül* tetszik, úgy csak azon kiváló férfiak tevékeny működését érdemes és üdvös megünnepelni, kik maguk ezt sem kívánják, sőt talán elvi ellenségei az ilyen ünnepeltetésnek.

Ilyen kiváló férfit jubileumát ünnepelte meg a miskolci üzletvezetőség vonatmozgósítási kara e hó 24-én Miskolczon, a midőn szeretett osztályfőnökének, **Fürész Sándor** főmérnöknek 25 éves jubileumát ülte meg, a ki 25 évi szolgálata alatt a hivatalnok-társai körében köztiszteletben részesült, a kit az ég ura nemcsak kiváló észszel és nemcsak kiváló szorgalommal, hanem kiváló jó szível is megáldott és a ki alárendelt közegeitől nemcsak az övéhez hasonló buzgó és lelki-

ismeretes szolgálatot követel, hanem a ki igyekszik alárendeltjeinek anyagi érdekeit is elősegíteni.

Lefolyt bár az ünnepély, de annak jelentőségét emlékeinkben meg fogjuk őrizni és azzal a tudattal és igaz meggyőződéssel távoztunk onnan, hogy e feledhetetlen emlékü szép napon a *munkát*, az *érdemet* ünnepeltük. De az ünnepelt is meggyőződhetett arról az igaz szeretetről, őszinte ragaszkodásról és határtalan tiszteletéről, a melylyel barátai, tisztelői és alárendeltjei körülvették s a melylyel további működésében is követni fogják.

Havas David.

Fürész Sándor főmérnök 25 éves szolgálati jubileuma.

E hó 24-én ülte meg az üzletvezetőség vontatási személyzete közszeretetnek és tiszteletnek örvendő főnökének, Fürész Sándor főmérnöknek 25 éves szolgálati jubileumát.

Az ovátiót teljes csendben és titokban készítették elő, ismerve az ünnepeltnek szerénységét és tudva azt, hogy ha arról tudomást szerezne, vagy tiltakoznék az ellen, vagy elmenekülne az ünneplés elől.

TÁRCZA.

A mi elmarad.

És folyt a gyermekjáték édesen . . .
Emlékezem, emlékezem!
Hogy elszólitott onnan jó anyám.
Esdő szavamra mintha hallanám:
Most iskolába készülj, gyermekem;
Ha visszajössz, a játék itt leszen, —
Folytathatod a szünórák alatt.
— De az az egy — örökre elmaradt!

És folyt később az ábránd édesen . . .
Emlékezem, emlékezem!
Az ifjuság olympi mámorán
Talán a legszebb álmot álmodám,
Midőn az élet fölriaszítva szólt:
Küzdj létedért s szép oldalát dalold!
Lelsz otthonodban kedves álmokat . . .
— De az az egy — örökre elmaradt!

És folyt a harc és tart a küzdelem.
Emlékezem — s hajh! érezem.
Oh lét! kegyervzd bőven juttatod,
S édes, de röpké lány bölcsődalod.
Ha jó a bu, alig van benne vég,
Csak az öröm, mi apró töredék:
Bu mindég van mi telt fájdalmat ad,
S örömből mindig — a mi elmarad.

Dömötör Pál.

Három alma meg egy fél.

— A „Haladás” eredeti tárczája. —

Irta: Harmath L.

A falu végén, pusztá udvar közepén, vedlett kis házikó áll, melynek egyetlen lakója a szegény Lidi néni, kit ma már az egész vidék „leányok anyjájának” csúfol. Valamikor a falu legszebb rózsája volt — hanem persze nagyon régen.

Mint a mult elfeledett jele, úgy maradt itt szegény Lidi, hogy tanúságot tegyen a felesepereedett nemzedék előtt az emberi gyarlóságról, az emberi hiúságról.

Még akadnak a faluban olyanok, akik emlékeznek arra, hogy valamikor csak úgy futott a falu apraja-nagyja a szép Mező Lidi után. Szemrevaló leány is volt Lidi, különösen mikor felvette ezifra ünneplőjét. Araszos selyem-pántlika lebegett utána, hegyes sarkú csizmája ropogott, selyem viganója, csipkés köténye suhogott utána s székes pruszlikján annyi volt a zsinór és a bársony, hogy másnak három is kitellett volna belőle.

Tartotta is magát, s ugyancsak megvágotta, hogy kívül forduljon egyet a táncban, ha már éppen oda elegyedett.

A vontatási osztály személyzete, valamint a fűtőház-főnökségek mérnöki és hivatalnoki kara és a fűtőház-vezetőségek arcképükkel ellátott diszes albumot készítettek az ünnepeltnek, melybe az ünnepelt arcképét is bele akarták helyezni. Ehhez fényképre volt szükség, kedves csellel reávétték családja által az ünnepeltet, hogy vétesse le magát s ily módon megszerezték a fényképet. Az üzletvezetőség összes mozdonyvezetői pedig ugyancsak e fénykép után, szeretett osztályfőnöküknek életnagyságu, díszes keretbe foglalt olajfestésű térképét festették meg.

Az ünnepségek f. hó 24-én délelőtt 11 órakor vették kezdetüket. Az üzletvezetőség vontatási osztályának egyik mellékszobájában összegyűlt a vontatási osztály, a fűtőházak mérnöki és hivatalnoki kara és a fűtőházvezetők s bevonultak az ünnepelt szobájába, ki meglepetve tekintett eléjük.

Küstel Olivér főmérnök, a vontatási osztály főnökhelyettese üdvözölte az egybegyűlték nevében meleg szavakkal Fürész Sándort, kiemelve az ő hivatalos buzgóságát, szeretetreméltó, jó akaró atyai bánásmódját és humánus gondolkodását, majd az egybegyűlték lelkes éljenzései között átnyújtotta

a diszalbumot. Az ünnepelt meghatva mondott köszönetet a nem várt kitüntetésért és kartársainak további támogatását kérte hivatalos működése körében.

Az ünnepély folytatása este 8 órakor a „Korona“ szálló kistermében tartott ünnepi lakoma volt. A lakomán megjelentek Görgey László üzletvezető, az üzletvezetőség vontatási szolgálatának mérnöki és hivatalnoki kara, a mozdonyvezetők közül sokan és számosan az ünnepelt tisztelői közül. A jelen voltak névsorát a következőkben adjuk: az ünnepelt Fürész Sándor főmérnök, Görgey László üzletvezető, Bende Andor és Tárcazy Ferencz felügyelő-osztályfőnökök, Kun Bertalan forgalmi főnök, Krón Ignác, Ruttkay Pál, Szepesi Simon műhelyfőnökök, Küstel Olivér, Alexi Hugó, Posta Sándor, Fáy József, Lippay Béla, Ungár Samu, Deutsch Manó főmérnökök, Spiegelhalter Lajos, Havas Dávid, Szász Géza fűtőházfőnökök, Herczeg Sándor, Rendes Ferencz, Baer Ernő, Balog Ármin, Rieger Adolf, Hermann Sándor, Goitein Imre, Lóvy Manó, Stiglitz Frigyes, Hegedüs Győző, Szél Lajos, Schindler Viktor, Pongrácz Samu, Wittchen Emil, Palesch Béla mérnökök, Havas Ármin mérnök Bpestről,

Úgy látszott, tetszik neki az, hogy futnak utána, de választani nem tudott, vagy nem akart közlök.

A vidék legmódosabb legényei jöttek leánynézőbe, de Lidi mindannyinak kosarat akasztott a nyakába.

Beszélni is kezdtek, hogy a kevély leány bizonyosan valami mesebeli tündérkirály fiára vár, azért olyan rátartós.

Hanem lassanként kezdtek a legények ráunni, és megritkult a legénysereg, mely körülte taposta a sarat, s vásárban, búcsún vagy táncban már alig akadt valakije a szép leánynak.

Csak Kovács Gergely, az özvegy szomszéd asszony egyetlen fia nem tágitott mellőle s mindenki azt kezdte rebesgetni, hogy a szép Lidi előbb-utóbb a Gergelyé lesz.

Együtt nőttek fel, együtt játszottak ott a szőke Nyárád partján, s jobban összeszoktak, mintha testvérek lettek volna. A szomszéd asszony nem is szólította másként Lidit, mint: „kis menyem“; Gergely pedig sokszor elnevezte játék közben kis feleségének, mintha az már bevezett tény lett volna, hogy ők egymáséi lesznek. Mikor a kis lány szép, karesu hajadonná fejlődött, s mikor a legénység rajongva vette körül, a Gergely hűséges

szívét elégszer támadta meg a féltékenység s gyakran bánatos szívvel tévelygett a Nyárád partján, hol gyermekkorának annyi boldog óráját töltötte a kis leánynyal.

Aztán voltak napok, mikor Lidinek egy forró kézszorítása, egy édes mosolya az egekig emelte a hűséges legényt s ilyenkor a legboldogabb álomba ringatta magát. Egypárszor szóba is hozta a leány előtt, hogy hát ő azt szeretné, ha Lidi mint az ő drága kis felesége követné őt a szomszédos házba.

Ilyenkor a leány mosolyogva felelt, hogy ő még nem érez hajlandóságot a fejkötőhöz, majd beszélnek arról később, most még élvezni akarja ifjúságát.

De a leány, amint szépségének hire és ezzel udvarlóiinak száma nőtt, mind kevesebbet foglalkozott Gergelyvel s utóljára már szinte terhére vált a legény hűsége. Lépten-nyomon igyekezett őt kerülni.

De főképp mikor az új kántor is ott legyeskedett a leány körül, hát Gergely csillaga akkor etűnt egészen.

De a hű szerelem nem futó homok, hogy a szél hajtsa, hol ide, hol oda kedve szerint; egyetlen

Balog Bertalan hivatalnok, Radó Sándor, Bielek Andor, Erős Lajos, Ixel Béla, Sutorszky János számtisztek, Politzer Viktor hivatalnok, Achátz József, Bacsó Pál, Dinda Árpád, Fejér Ambrus, Kable Frigyes, Hackenberger Lajos, Mester György fűtőházvezetők, Kocsis Adolf főkoecivizsgáló, Sárfi József, Znakorszky József, Sofranek László mozdonyfelvigyázók, Kalmár Miksa, Csilló József, Kállay János, Erdélyi Ágoston, Fónyi András, Tornay Lipót, Sturmman Ferencz, Kőszegi András, Dholezer Gyula, Perjessy Lajos, Imre János, Kéri József, Majorosi József, Janovics Árpád, Kasparik Mihály, Fürst József, Stadrucker József, Szenes Pál, Philadelfi Emil, Székely János, Hudák György, Gaganetz Mihály, Herczeg Gyula mozdonyvezetők és a „Haladás“ képviselőjében Zsivkovits Antal, ifj. Görgey László és Banovits László.

A második fogásnál felemelkedett Rendes Ferencz mérnök és magasszárnyalású beszédében üdvözölte a vontatási osztály nevében az ünnepeltet, utána Havas Dávid zólyomi fűtőházfőnök a fűtőházak nevében mondott szép beszédet, majd a mozdonyvezetői kar nevében Fónyi András mozdonyvezető mon-

dott emelkedett szellemű, tartalmas beszédet, melynek hatását még fokozta a lelkes előadás. A beszédben a mozdonyvezetői kar üdvözlését, köszönetét, szeretetét tolmácsolta és éltette a jubilánst, majd felkérte őt, fogadja a mozdonyvezetői kar szeretetének jeléül és emlékéül olajfestésű képét. Erre lehullott az ünnepelt megett felállított draperia, melyet addig mindenki csak ünnepi dísznek gondolt és előtűnt az ünnepeltnek kitűnően sikerült olajfestésű képe, mire az ünnepelő társaság lelkes éljenzésben tört ki. — Azután Gaganetz mozdonyvezető mondta el lelkes beszédét a vidéki mozdonyvezetők nevében az ünnepeltre, mire Fürész Sándor, az ünnepelt mondott szép szavakban köszönetet a szeretet és ragaszkodásnak megnyilatkozásaiért. Lippay Sándor főmérnök az ünnepelt családját Szenes Pál és Sturmman Ferencz mozdonyvezetők az ünnepeltet, Krón főmérnök a mozdonyvezetőket éltette.

Ezután a „Haladás“ nevében Zsivkovits Antal ellenőr emelt poharat, köszönetet mondván az ünnepeltnek a lap alapítása körül tanúsított meleg támogatásáért s azon szíves fáradozásáért, melyet mint a „Haladás“ pályázatainak bíráló bizottsági tagja

cél felé tör az s annak eléréseért mindent kész feláldozni. Gergely is csakhamar félretette a büszkeségét és anyjával elhatározta, hogy próbát tesz; a bizonytalanság már elviselhetetlennek tetszett a legény előtt. Történjék bármi, anyját elküldi kérésre s ha nem kap kedvező választ: úgy elbujdosik a faluból, mert így nem tud ott tovább élni.

És a szegény özvegy asszony fia kértére, habár nehéz szívvel, de még is átballagott egy nap Menyőékhez.

Gergely remegő szívvel várta édes anyját s alig lépett be az utcáajtón, már is futott elébe, mialatt alig hallhatóan kérji:

— Nos széna-e vagy szalma, édes anyám?

— Szalma, — felelt az öreg asszony s könyvei végig csorogtak becsületes arcán.

A legény elsápadt s mély búval eresztezte le a fejét. — Hát jól van! — szólt, — én kevés vagyok neki, módosabbra, rangosabbra vágyik, nem becsüli meg a hü szívet! . . . Még lesz idő, mikor kellene neki, de már akkor késő lesz! Fenn van a jó Isten, az megalázza a nagyralátókat!

E naptól kezdve kerülte a gögös leányt s pár

hét múlva úgy eltűnt falujából, hogy még hírért sem hallotta senki.

A Lidi feje felett ezalatt suhantak az évek és mindenik nyomot hagyott maga után.

A kérők és széptevők megritkultak s egy napon arra ébredt fel, hogy hajadon fővel érte el a huszonöt évet.

A szép, üde rózsák meghalványultak arcán, karcusága soványságba ment át s szemei elvesztették régi fényöket.

Most már mindenki arról beszélt, hogy milyen volt Lidi és senki sem bámult többé utána, ha végig ment az utcán.

És az elhagyatott leány szép holdas estéken kijárt a susogó Nyáradpartra és mintha keresett volna valamit a puha homokban. . . Majd oda húzódtott a szomszéd kerítés mellé s hosszan elnézte azt a szegény öreg asszonyt, ki egyedül küzködött az étellel s kinek könnyei soha sem száradtak meg arcán.

Gergelyről nem tudott senki semmit a falusiak közül, úgy elment, mintha a föld nyelte volna el.

Egy napon a Lidi apja bement a Szt.-Iványi vásárra s onnan egy csomaggal tért vissza, melyet Gergely küldött leányának. Épen jegykendőt

kifejtett, azután Kállay mozdonyvezető köszöntötte fel a műhelyeket, humorral fűszerezett beszédben jó mozdonyokat kérve, Kállay még kétszer emelt azután szót, ismételten a műhelyekre, majd Spiegelhalter Lajos fűtőházfőnökre üritvén poharát. Philadelfi mozdonyvezető az ünnepelet családját élte, Schindler Viktor mérnök pedig remekül sikerült humoros verset mondott, majd ismét Fonyi András mozdonyvezető emlékezett meg meleg szavakban az ünnepeletről beszéde közken érkezett meg Görgey László üzletvezető, kit a szeretet lelkes „éljen” kiáltásaival üdvözölt az ünneplő társaság s Fűrész Sándor főmérnök felemelkedvén, hálas szívvel mondott köszönetet az üzletvezetőnek megjelenéséért s élte őt, mint az alája rendelt személyzet szeretően gondoskodó atyját s vezetőjét. Banovits László fogalmazó, az üzletvezetőség vontatási osztályát, a fűtőházi főnököket, mérnököket s fűtőházvezetőket köszöntötte fel. — Havas Dávid fűtőházfőnök a mozdonyvezetőkre, Kállay mozdonyvezető az üzletvezetőre és fűtőházfőnököre, Balogh Bertalan hivatalnok a fűtőházi szolgálókra, Gaganecz mozdonyvezető Havas fűtőházfőnökre, Havas Dávid

fűtőházfőnök az üzletvezetőség, forgalmi főnökség és műhelyekre, Philadelfi mozdonyvezető a forgalmi szolgálati ágra és Balog Ármin mérnök Kállay mozdonyvezetőre emeltek poharat.

Azután még sokáig együtt volt az ünneplő társaság s a cigányzene hangjai mellett folyt tovább a multság, melynek csak a hajnali órák vetettek véget.

Méltó ünneplése volt ez egy oly férfiúnak, ki lankadatlan munkássága és tevékenységével, pártatlan igazságszeretetével s atyai jószágú gondoskodásával mindenkinek szeretetét és elismerését vivta ki magának.

Adja Isten, hogy sok ily főnöke legyen a vasuti alkalmazottaknak.

Pénzbüntetésekről.

Sokan és sokat össze irtak már a pénzbüntetésekről azok, akik azt *adják*. Engedje meg a Tekintetes Szerkesztőség nekem, hogy a tárgyhöz e helyütt én is hozzá szólhassak; tartozván én azokhoz, akik a pénzbüntetéseket *kapják*.

Elismerem a pénzbüntetések jogosultságát akkor, ha én az intézetnek *készakarva* anyagi kárt okoztam. Kötelezzenek az okozott kár részbeni, vagy egészbeni megtérítésére. Még

vásárolt — beszélte — elveszi a gazdája leányát, kinél mostanáig szolgált. Felvitte az Isten a dolgát, egész telkes leányt kap s miután nincs több gyermek, házi vő lesz belőle. Mihelyt megnősül, eljön öreg anyja után, hogy ne kinlódjék öregségére egyedül. Lidinek ezt a csomagot küldte emlékül, s azt izente tanuljon belőle.

A leány mohón kapott a küldemény után s hirtelen felbontotta.

A csomagból három alma meg egy fél gurult ki.

A leány ijedten sikoltott fel, majd ráborulva az asztalra, keservesen zokogott.

Jól tudta mit jelent, mert székely földön gúnyképen éneklik:

Három alma meg egy fél,
Kérettelek nem jöttél,
Ha nem jöttél ott vesztél.
Lányok anyjává lettél.

És azóta a Lidi arczara halvány virágokat ültetett a szenvedés, a sima arcot sűrű barázda szántotta fel, haját megülte a dér s egyedül síratja ott a kis faluvégi házban elveszett boldogságát, melyet hiúságból saját kezével tépett össze. . . .

Innen-onnan.

Törvény előtt.

Vájkáló Tamás többszörösen büntetett zsebtolvaj félévi szünet után megint egyszer a törvényszék elé kerül, a hol ismét zsebtolvajlás vádja alól kell tisztáznia magát.

Törvényszéki elnök: (gunyosan) Ejnye, de régen láttam már magát, Vájkáló!

Vájkáló Tamás: Ne tessék haragudni nagyságos uram, de biz' isten, hat hónapig beteg voltam.

*

A falu előtt.

Zsandár: Hallod-e Iczig, be ne menj a faluba, mert baj lesz! Mult héten is megégették ott egy zsidót egy számmal együtt.

Iczig: Áj vé! De jó, hod *mi ketten* nem voltunk ott zsandár órlében!

*

Kérdés.

Dr. Pílula: Barátom, a jövő héten a lipótmezei tébolydába költözöm . . .

Kohn ur: Mint orvos?

csak szavam sem lesz ellene. De, ha megbüntetnek szóra, alig érdemes csekélységekért, ha megbüntetnek pusztán azért, mert be lettem jelentve, ha büntetnek azért, mert a kiküldött ellenőrző közeg valami meghíányolható csekélységet, vagy valami oly dolgot fedezett fel az én szolgálattételemben, amit az én helyzetemben ő is kénytelen lett volna elkövetni, ezek a büntetések fájnak nagyon és ekkeseritenek végtelenül.

Hiszen tulajdonképpen nem engem büntettek meg, hanem megbüntették az én szereteteimet, az én ártatlan gyermekeimet, akik semmi esetre sem okai annak, hogy én — az apa — valami szolgálati mulasztást követtem el. Nem hiszem, lehetetlen, hogy a mi feletjesünk ne tudnák, ne ismernék az alsóbb rangú személyzet anyagi helyzetét. Nem lehet, hogy ne tudnák, miszerint annak az elsején elvett fizetésnek, a fizetés minden egyes krajczárjának már jóelőre helye van, sőt nagy gond és nagy feladat azt a fizetést úgy elosztani, hogy a „becsületes ember“ nevet mindenütt fentartsuk. Már most, ha én ebből a fizetésből 3—4 forint büntetést fizetek, vagy meg kell ezt a hiányzó összeget koplalnom családommal együtt, vagy pedig adósságot adósságra halmozni leszek kénytelen. Hogy mi ennek a végeredménye, azt tudjuk mindannyian. Eladósodás, ekkeseredés, elidegenedés a szolgálattól.

Hiszen nekem sokkal jobban fáj, engem

sokkal jobban bánt, ha nekem a főnököm azt fogja mondani, nem bízom benned, nem felelsz meg hivatásodnak, nem vagy megbízható — mintha egy-két forinttal megbüntetnek; az az egy-két forint csak anyagi kár, de a bizalom megvonása, a megszegyenyítés, a semmibebevétel, az az erkölcsi kár, amit pótolni nem lehet.

Vajjon nem-e többre mennének az intéző körök, ha behoznák azt a rendszert, hogy az elkövetett szolgálati mulasztások nyilván tartassanak, hogy a szolgálati munkatársakat nyilvános megrovással és dorgálással büntetnék (természetesen csak a hasonrangúak előtt hozván azt nyilvánosságra) és hogy a szolgálati beosztást az alkalmazottak magaviseletétől is tennék függővé?

Én azt hiszem igen. A vasutaitiszi-kar mindinkább intelligensebb elemekből alakul. Intelligens embernél pedig az önérzet, a becsületérzés a fő és ezt ápolni, ezt fenntartani az intézőköröknek is érdeke és kötelessége.

A pénzbüntetést pedig, mint legvégső eszközt csak ott és akkor kellene alkalmazni, ahol már a megrovás, a megszegyenyítés, és a bizalom megvonása eredménytelen. Önérzetes emberek bizonyára több buzgalommal és igyekezettel fogják szolgálatukat végezni, mint azok, akiknek egyedül a pénzbírság imponál.

L.

Egy kis különbség.

- Milyen kék folt van a szemeden.
- A feleségem virágot hintett rám.
- De hisz attól csak nem kapsz kék foltot!?
- Igen, de cserepestől.

*

Az ódondásznál.

Ódondász: Ezzel a pisztolylyal lötte le Toldy Miklós a cseh Holubárt.

Vevő: Hiszen még akkor nem is létezett pisztoly!

Ódondász: Epen azért nevezetes!

*

Iskolában.

- Születni mért szenvedő ige? — kérdi a tanító.
- A szülési fájdalmak miatt — feleli Kóbika.

*

Nevetséges.

Te Pali, a Fodor azt mondta, hogy te számár vagy.

— Nevetséges! Hát ismer ő engem?

*

Prezent.

— Fannykám, meinclében, mit kívánsz a születési napodra?

— Oh oronyos Mórakám, neked minden üzlet úgy sikerül, biztossálsál o te drága életed 50,000 floren.

HETI KRÓNIKA.

Náthás a krónikás, sánta a pegazus,
Befagyott a koboz, befagyott benn' a szusz!
Heti krónikának azért csak kell lenni,
Verejtékkel fogom azt kín-rímbe szedni.

Német vasút halad az ujtásokban
Nagy hiány állott be pályavorosokban;
Most nő doctort vesz fel, nincs ott észben hiáuy...
Serkent ott a túl nagy szülési átalány!
Málunk az mindössze tizenkét korona,
Nem lelkesül azért sem asszony sem ura!

*

Czigányok angettje megtartatott rendben
Segíteni fognak a Fáraó-népen,
Eltűnnek a sátrak, palotában laknak
Lopni sem kell nekik, mindent kézhez kapnak.
Felmegy majd az ára malacznak libának,
Czigány asszony úrfi, divat szerint járnak...

Czigányról verselek, eszembe jut nyomba,
Eötvös Károly apánk az igazi vajda,
Beszélt az új házban, meghallhatta bárki,
Hogy milyen nagy schvarzgelb báró Fejérváry!
Nagy bunkóját hozta, egyet ütött vele...
Porba hullt miníster s vele Gotterhalte!

*

Budapesti levél.

November 23.

A képviselőház pénzügyi bizottsága most tárgyalja a kereskedelmi tárcza költségvetését. Minden vasuti ember érdeklődéssel kíséri az újságoknak erre vonatkozó rovatát és lesve lesi, hogy esik-e valahol szó a vasutakról? És ha esik, ki mondja, mit mond róla, milyen álláspontot foglal el a dologban? Mert eddigi tapasztalás szerint ezek az álláspontok, ami a tárgy változatosságát illeti, eléggé kiterjedt mederben mozogtak: a vasuti vendéglőkben feltálat szószoaktól — a podgyászshordárok nyugdíjintézetéig. Magasabb szárnyalás csak ritkán keveredett a speciálisan vasuti vitába s ezen is mindig megérzett a szakértelem. . .

A most folyó tárgyalásoknál egy állítás kötötte le különösen figyelmemet. A bizottság egy igen nagy tekintélyű tagjának felszólamlása, aki kijelentette, hogy nincs megelégedve sem az államvasutak mai állapotával, sem annak hivatalnokaival. Az államvasutak állapotával azért nem, mert a fejlődésükben stagnáció állott be. A hivatalnokokkal azért nem, mert túlságosan bürokratak, nem egy üzleti vállalat tényezőinek tekintik magukat,

hanem az állami hivatalnokok szerepére vágyanak.

Még nem olvastam a vonatkozó beszédnek teljes és hiteles szövegét. Nem tudom tehát, volt-e indokolása is ezeknek az állításoknak, és ha igen, milyen volt az az indokolás? De ez az állásfoglalás, amilyen ritka tünet volt eddig a mi parlamentünkben, annyira fontos és annyira kell, hogy kihívja figyelmünket, érdeklődésünket. Nemcsak azért pedig, mert nem a csuszpájzokról és a vasuti kocsik kisorsolásáról van benne szó; hanem, mert velünk is foglalkozik. Helyzetünkkel, szolgálattételünkkel, társadalmi állásunkkal. És ez az, amire nézve én most reflectálni akarok. (Az államvasutak fejlődésének megakadása — amennyiben tényleg így állana a dolog — illetékes helyről és megfelelő módon minden esetre meg fog magyaráztatni. A mai desperátus közgazdasági állapotok mellett lehetetlen, hogy a vasutak is meg ne érezzék annak a káros hatását.)

A vasuti hivatalnokok tehát ne legyenek bürokratak. . . Ugy van. Ezt mindnyájan egy szívvel, egy lélekkel aláírjuk mi is, vasuti hivatalnokok. Mert ha valaki, hát mi látjuk igazában, hogy micsoda rettenetes nyög a

Menydörgnek az ágyúk, apjukat siratják,
Mehalt Krupp, temetik, Essenbe hantolják
Híres volt, bár nevét se ismertük volna,
Sok drága aranyunk nem ment vón' pocsékba,
Ágyúinknál többet nem látott még ember,
Egy hiba, hogy vagy szűk, vagy bő a kaliber!

Antillák szigete is sülyedni készül
Úgy látszik, hogy földünk idő előtt vénül . . .
Martinique szigetnek vérfagyasztó sorsa
Rá ragad ő reá is mint a poétánkra,
Hirt pengetni fel ment az öreg Avasra,
Züllött, sülyedt s kitért mint hajdan az Etna.

100 éves Múzeum üdvözöllek tégéd!
Bizonysága vagy a művelt magyar népnek
Van te benned minden, mit az ég betakar,
Csak egy nincs — de kint se — egy önzetlen magyar!
Mert, hogy ha manapság egy ilyent találánk,
Való ritkaságként spirituszba raknánk!

Mint futó tűz terjedt szerte az országban:
Jó öreg királyunk ott szenved az ágyban . . .
Nehéz sötét gondok terhelik ősz fejét,
Nem látja boldognak vitéz magyar népét!
Óh uram! hallgasd meg egy ország imáját:
„Védd, óvjad mindentől magyarok királyát!”

Görög.

CSARNOK.

A családi élet

Angolországban és Amerikában.

Ha egy angol házába lépünk, mondja Price Collier, azonnal fölismerjük a czélt, a mi a tulajdonost háza berendezésénél vezette. Ellenben, ha egy amerikai házába lépünk, a tökéletes berendezés az a mi szemünkbe ötlük, mint a mi a tulajdonosnál háza berendezése körül irányadó volt. Ebben az egyszerű körülményben két különböző civilizáció, két majdnem teljesen ellenkező családi élet nyilatkozik meg. Mert ha az irány az ember: a lakás, melyben életünk legnagyobb részét töltjük, még inkább az.

Az igazat megvallva, Angolországban úgy a háztartásban, mint annak vezetésében a nő kényelme a fődolog; Amerikában a férfé s ez az oka hogy az angol sokkal több több időt tölt honn, mint az amerikai. Az angol reggel később távozik hazulról s délután korábban tér haza. Ha egy angollal találkozol, önkénytelenül is kitalárod, hogy háza siet: míg az amerikai bizonyosan ügyei után fut. Ebből eléggé ki lehet magyarázni mind azt az ellentétet, a mi a két nép családi tűzhelyéről alkotott fogalmakban nyilvánul.

bürokratizmus mireánk nézve, szolgálatunk végrehajtásánál, teendőink ellátásánál. Mi látjuk legközvetlenebbül, hogy a krajezáros ügyek miért kerülnek forintokba; hogy a tervek miért készülnek nyáron s az építés miért történik télen; hogy a rendeletek tömkelege miért és miképen öli meg az ügyek egészséges menetét; hogy a józan észnek miért kell sokszor tótágast állania a paragrafussal szemben. Mi mindannyian tudjuk és érezzük ezeket a dolgokat. De róluk nem tehetünk, rajtuk nem segíthetünk. Nem pedig azért, mert — államvasutat szolgálunk. Szolgálunk olyan körülményesen, annyi mindenféle ezeremóniával, annyi tenger sablon szerint, amilyen és amennyit éppen csak az állam képes kifundálni, embereire és intézményeire ráoktrojálni. Ha majd maga ez az állam meg fogja ismerni, hogy a vasut nem finanszírozás, nem adóhivatal, de még csak falusi nótárius sem; ha a t. törvényhozó urak be fogják egyszer — valamikor — látni, hogy mindent lehet indemnitással kormányozni, csak éppen üzletet, pláne ilyen óriási arányút, nem: akkor talán majd elkövetkezend az ideje annak is, hogy lehetővé teszi és teszik azt, hogy a vasut üzletszerűen kezeljék.

Kevesebb paragrafust, kevesebb rubrikát, no meg rövidebb czopfot kérünk — akkor azután mi sem leszünk bürokraták.

A vasuti hivatalnokok ne képzeljék magukat állami hivatalnokoknak, hanem egy üzlet alkalmazottainak. . . Dehogy képzelik magukat állami hivatalnokoknak, kérem de-hogy képzelik. A kir. magas kúria képzeletet őköt ilyeneknek, amikor egyikét másikat be kell csukni sikkasztásért, karambolért, mi egyéb súlyos deliktumokért; a miknek elkövetésében ez az üzleti alkalmazott „köz-hivatalnok.“ A kormánypárti képviselőjelölt urak képzelik őköt ilyeneknek, amikor meghatározott mennyiségű állami voksra van szükségük. A magas pénzügyi kormány képzeletet őköt ilyeneknek, amikor még az utazási számlájukra is stemplit, jó drága stemplit tetet. A tekintetes, nagyságos, méltóságos és kegyelmes protektorok képzelik őköt ilyeneknek, amikor, soraikat megtöltik tehetetlen, ügyefogyott és mit tudom én még miféle alakokkal. Hiszen még elképzelni is sok, hogy hányféle szerepet játszunk mi a társadalmi és a közéletben. Kitéve hatóságok tetszés szerinti minősítésének, magánosok gusztus szerint való véleményezésének, úgy lógunk

Angolországban a családi élet legesekélyebb mozzanata rányomja bélyegét a legfontosabb kereskedelmi és politikai ügyekre. Furesza dolog lenne az Amerikában, ha az ellenzék vezére azért kímádná meg a hatalmon levő pártot, mert a congresszus tagjai egy szombati ülés miatt nem mehettek haza családjaikhoz! Angolországban ez egészen rendjén levő dolog. Itt a képviselők a szokott órában rendszeresen elmennek ebédelni.

Az Angolországban élő amerikaikat, mondja Price Collier, ugyancsak meglepi az, hogy Anglia a férfiak országa; míg viszont Amerikában az lepi meg az angolokat, hogy Amerika a nők országa. Mindebből talán azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az amerikaiak jobb férjek s az angol nők jobb feleségek.

Mi több, a családi élet általában véve több kényelmet nyújt Angolországban mint Amerikában. Bármilyenek legyenek az állapotok Angolországban közzgazdaság tekintetében, az kétségtelen, hogy a kényelmes életre szükséges dolgok Angolországban nagyobb mértékben meg vannak, mint Amerikában. Családok, amelyeknek évi jövedelmük 1.500—15.000 dollár (7.500—75.000 frank). Sokkal nagyobb kényelemben élhetnek — s tényleg élnek is — Angolországban. Azok, akik 1.500 dollárnál kevesebb és 15.000 dollárnál több jövedelemmel bírnak, nem igen érzik meg az árkülömböset, mert a fényezés

mindenütt nagyon drága és a szegénységet mindenütt nehéz elviselni.

Ez a különbség folytatódik azon módon, a hogyan a két nép gazdálkodni tud. Ha egy angol kénytelen kiadásait megszorítani, legnehezebben tágas ebédlőjétől válik meg, amelyben összegyűjtheti barátait. Később elhagyni egy nagy házat, kisebbet venni, de úgy berendezni a dolgot, hogy ne legyen kénytelen eseléségtől megválni; míg az amerikai hasonló körülmények közé jutva, megtartja házat, leszállítja nemcsak a eselésége számát, — de személyi kiadásait is.

Angolországban a vonzalom a családi élet alapja. A családban minden igyekezet oda irányul, hogy a házhoz kössék a férfit, legyen az akár politikus, akár író vagy kereskedő. Olyan férfiak, mint Gladstone, Balfour, Chamberlaine és lord Rosebery testileg és szellemileg családi életet élnek.

Igy Gladstone híres favágó; Balfour kitűnő golf-játékos; Rosebery a versenystállóban leli kedvét; Chamberlainnak igen szerencsés keze van az orchideák tenyésztése körül. Azonban Amerikában a közvélemény bizonyára nem tűrné meg, hogy a kabinet bármely tagja versenystállót tartson; s bizonyára drágán fizetne meg azt a szórakozást, hogy criquetet vagy hasonló játékot játszszen.

(Folyt. köv.)

ott a magas állam égboltozata alatt s a „jöttmentek“ számára készült hepehupás kövezet gyürkesége fölött, miként Mohammed koporsója ama bizonyos kárában. Köszönnénk már akár azt a magas állami méltóságot is, amit ránkfognak: csak mondanák meg már egyszer, hogy *micsodák* vagyunk hát?

Mert hogy most nem vagyunk sem államhivatalnokok, sem prokuristák, strazisták, sem egyéb üzleti komptoaristák — azt, sajnos, mi érezzük legjobban.

Temesváry Alajos.

A „Haladás“ II-ik pályázata.

Szerkesztőségünk ismét pályázatot hirdet lapunk olvasó közönsége körében, úgy vasuti szakcikkekre, mint szépirodalmi közleményekre.

II-ik pályázatunk feltételei a következők:

1. Egy a hazai vasuti szolgálat köréből vett eredeti szakközlemény, mely népszerű előadásban, egy lehetőleg általánosan érdeklő tárgyat dolgoz fel.

*Az első pályadij egy 20 koronás arany
A második egy 10 koronás arany.*

II. Kivántatik két szépirodalmi közlemény. Az egyik vers, a másik próza. *Mindegyiknek díja 10—10 korona aranyban.*

Az I. sz. pályázat bírálóiul ismét sikerült megnyernünk *Görgey László üzletvezető urat, Tárczay Ferencz felügyelő urat, a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét és Fűrész Sándor főmérnök urat, a miskolcz üv. vonattatási osztályának vezetőjét, a kik ez uttal is készségesen vállalkoztak a bírói tisztre.*

A II. sz. pályázat bíráló bizottsága szerkesztőségünk tagjaiból áll.

Pályázati feltételek:

1. A pályázatban olvasóközönségünk minden tagja részt vehet s abból csupán csak szerkesztőségünk tagjai vannak kizárva.

2. A pályamunkák névtelenül, jelíges levél kíséretében küldendők be. A jelíges levélben a szerző neve és lakhelye foglaltatik.

3. A pályamunkák terjedelme a lapunkban közölni szokott cikkek terjedelmével legyen egyező, kéziratban körülbelül 8—10 kutyanyelvre terjedjen.

4. A beküldött pályamunkák a „Haladás“ tulajdonát képezik, s azok közlésének joga,

ka pályadijat nem nyertek is, lapunk szerkesztőségét illeti

5. A pályadijak a bíráló bizottság által legjobbnak talált abszolút értékű munkának fognak kiadatni.

6. Azon pályamunkák, melyek a pályadijat nem nyerték meg s lapunkban nem közölhetők, felbontatlan jelíges levelükkel együtt megsemisíttetnek.

7. A pályamunkák f. évi december hó 15-ig küldendők be a „Haladás“ szerkesztőségének címére.

8. A pályázat eredményét karácsonyi számban tesszük közzé.

Kelt Miskolczon, 1902. október hó 25-én.

A „Haladás“ szerkesztősége.

HIREK.

* **Kitüntetés.** *Ludvigh Gyula főrendiházi tag, a M. Á. V. igazgatósági elnöke* az orosz cártól az I. osztályu *Szent Szaniszló* rendet kapta.

* **Kinevezések a kereskedelmi miniszteriumban.** Mint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter *Márk Károly* miniszteri tanácsost a vasuti-, posta-, táviró és hajószízi tanfolyamok miniszteri biztosává és e tanfolyamok felügyelő bizottságának tagjává nevezte ki s egyben a vasuti tisztképző-tanfolyam képesítő vizsgáinak felvételére alakító vizsgáló-bizottságok elnöki tennivalóinak a vezetésével megbízta. — A kereskedelemügyi miniszter *Csóke Ferencz* és *Márk Károly* miniszteri tanácsosokat a Magyar Államvasutak igazgatósága összlülésének rendes tagjaivá nevezte ki.

* **Halálozás.** *Wagner Kálmán*né, szül. *Torger Klára*, *Wagner Kálmán* selmeczbányai állomásfőnök ifju neje e hó 21-én hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett e hó 23-án ment végbe.

* **Az Államvasutak árutarifája.** *Láng Lajos* miniszternek a pénzügyi bizottságban tett ama kijelentését, hogy ő az Államvasutak áruhátszabásának emelésére vonatkozó törekvést már mint meglevőt találta, némelyek úgy magyarázzák, mintha ezzel azt akarta volna jelezni, hogy hivatalbeli elődei szándékoztak volna emelni az Államvasutak árutarifáját. A félhivatalos Bud. Tud. illetékes helyről arról értesül, hogy a kereskedelemügyi miniszter e kijelentése alkalmából egy szóval sem említette hivatalbeli elődeit, hanem igenis arra utalt, hogy az államvasutak körében alakultak ki olyan törekvések, a melyek az árutarifa emelésére irányultak.

* **Megőrült a mozdonyon.** *Heiszer János* kisd. mozdonyvezető egyik *Oderberg*ből jövő vonat mozdonyáról nyomtalanul eltűnt. Hoz-

szas keresés után a Vág partján találták meg a hidegtől és éhségtől elgyötört. A szerencsétlen embert szolgálat közben tébolyodottság szállta meg s ezért hagyta ott gépét. Állapota igen súlyos.

* **Szekérelütés S.-Szt.-Péter mellett.** F. hó 27-én reggel 4 órakor S.-Szt.-Péter közelében a Sajó hídról a pályán át vezető ut-átjárónál a 7910. sz. vonat egy szekeret ütött el, melyben Harsányi Sándor és V. Szabó László szirmai lakosok ültek. Az elütés folytán Harsányi Sándor halálos sérülést, V. Szabó László könnyű sérülést szenvedett, a lovak épen szabadultak el, a szekér összezúzódott s a mozdony lesodorta a pályastről. Az ügyben szigorú vizsgálat indult meg.

* **A Smüle Gánef pofonjai!** Kettőt kapott, még pedig olyan esattanóságokat, hogy ha nyáron esattantak volna el, menydörgésnek is beváltak volna. Kapta pedig a pofonokat az ő kiptománikus hajlamainak a megnyilatkozásaért. Ugy történt a dolog, hogy „Zbavaver gráj-z márk” (zbórai nagy vásár) következtén, a kereskedő elemet erősen képviselő atyáinkfiak tömegesen igyekeztek a vonattal Zbórára. Velök tartott Smüle is, bár róla általánosan tudva van, hogy ő csak afféle *öt águ kereskedelmet* folytat és hogy a kereskedelmi szaktanfolyamokat Vácztól, Lipótváron és Szamos-Ujvárott végezte. Reggelre járván az idő, a hitbuzgó orthodox atyafiak részint vallásosságból, részint azért, hogy a vásár jobban sikerüljön, nagy hajlongások között neki fogtak a reggeli imádságnak. Smüle szintén előkereste a kilencz parancsolatot (mert rá nézve a *ne loj* nem létezik) és hajlongott erősen. Az ő szíve vágya azonban nem annyira a jó vásár mint inkább Blitz Ignác marhakereskedő kabátjából kikandikáló tömött bugyelláris volt. Sikerült is neki néhány szamos-ujvári fogással az erszényt kihuzni. A legkritikusabb pillanatban azonban észrevette Blitz Ignác a turpisságot és bár ez sehol sincs az imádságos könyvbe iktatva — valóságos *blitz* gyorsasággal olyan két pofont ragasztott a Smüle rég borotvált orozájára, hogy Smüle egy rémületes ordítással a pad alá rogyott. A mikor aztán nagysokára feltápáskodott, hitsorsosai tekintet nélkül az ő „*einer von unsere Leit*” műveltára, tekintet nélkül a vásár elmulasztásából őt érő kára, tekintet nélkül mindenre, a legeslegrövidebb szállítási határidén alóli gyorsasággal kidobták őt a kocsiból. Smüle pedig most bizonyára panaszkönyvet kér és bepanaszolja a vasutat, a miért olyan kocsikat járat, a melyekből az „óthazó khüzségt” ki is lehet dobni.

* **Kisiklott tehervonat.** Szigetvár állomáson e hó 26-án egy tehervonat helytelen váltóállítás következtében kisiklott. Kilencz kocsi felfordult és összetörtött, emberkár nem esett. A vizsgálatot megindították.

* **A Zólyombrezó-breznóbánya-tiszolczi h. é.** vasut részvénytársaság, melynek eddig 43 kilométer hosszú utvonala van, most építi ki a breznóbánya—vöröskői 40 kilométer hosszú utvonalat. E célból a társaság alapítókáját 3.200.000 koronával felemeli, mely célból 16.000 darab 200 koronás elsőbbségi részvényt bocsájt ki. Az üzemet a magyar

államvasut fogja átvenni. A vonal építését a Mandel, Hoffmann és Quittner cégét most végzi és a Magyar agrár- és járadékbank finanszírozza. E vonalon a forgalom már 1903. év őszén meg fog nyilni.

* **Öngyilkosság a bécs—berlini gyorsvonaton.** A bécsi rendőrség Berlinből táviratot kapott, hogy a bécs—berlini gyorsvonatnak egy második osztályu kocsijában e hó 25-én egy embert átlőtt fejével találtak. A nála levő iratokból megállapították, hogy Wertheimer Miks-nak hívják Aranyórát, lánczot és ötszáz korona készpénzt találtak a zsebében és egy Bécsben kelt bucszólevél, mely a feleségének szól. A nyomozás kiderítette, hogy az illető kalánfalui gazdálkodó és zilált anyagi helyzet kergette a halálba. Anyagi viszonyait tarthatatlanná tette a korán beállott fagy, mely tönkretette harmincz-ezer korona értékű répatermést.

* **Utazás a szibériai vasuton.** Egy Pinoli nevű angol, a ki beutazta az egész világot, nem valami hízelgően nyilatkozik az Oroszországból Port-Arthurba való utazásról. Moszkváig — így írja — természetesen nagy-szerű az utazás, a háló- és étkezőkocsik kitűnőek. A luxus-vonatok, a melyek hetenkint kétszer mennek onnan Irkuckba, nem éppen kényelmetlenek, de semmiesetre sem luxuriózusak. Irkucktól kezdve aztán jelentékeny mértékben rosszabbodik az utazás. A vasuti kocsik nagyon piszkosak. Némelyiken nincs is I. osztály, hanem csak II., III. és IV. osztály. Ez utóbbiak kocsijai nyitottak. Ezeket telegyömöszőlik kínaiakkal és kivándorlókkal, mint valami heringes hordót. Nem sokkal jobbak a többi osztályok kocsijai sem. Étkezőkocsi nincs a vasuton. Mindenki kénytelen ellátni magát, ha erre az utra megy, ennivalóval és hozzávaló edényekkel, evőeszközökkel. Egynémely állomáson kaphatók ételneműek, de ezek élvezhetetlenek. Irkuckból nagyon lassan halad a vonat tovább. Olykor egy nap alatt alig tesz többet, mint óránként nyolcz angol mért-földet. Egyes állomásokon öt óra hosszat vesztegel a vonat, a nélkül, hogy akár kiszállna valaki akár be. Ám ha nem is kényelmes az utazás, mindenesetre nagyon olcsó. Mr. Pinoli Moszkvától Port-Arthurig nem fizetett többet a jegyéért, mint 166 rubelt. Az egész uton nem találkozott másokkal, csak kivándorlókkal és katonákkal. Mandzsuria egészen tele volt orosz katonasággal. Még egy kellemetlen oldala van a szibériai vasuton való utazásnak. Az utasoknak sokat kell szenvedniök a moszkítóktól, a melyek olyan mennyiségben grassálnak itten, hogy például a mezei munkások szántás-vetésnél fátyolt viselnek. Az angol nyelv ismerete elegendő, hogy az ember megjárhassa ezt az utat. A francziát és némileg a német szót is megértik, az olasz nyelvet azonban csak igen kevésé.

* **A vonat kerekei alatt.** Szentseről írják, hogy Kis Vendel földműves, a ki a minap a figyelmeztetés ellenére át akart hajtani a vasuti átjárón, a vonat elgázolta. A szerencsétlen fiatal embert derékon kettészelték a kerekek.

* **Meghiusított vasuti merénylet** Köln mellett e hó 26-án a 288. sz. pályáőr reggel 4 óra tájban egy hatalmas vasuti sint talált a vágányon keresztbe fektetve. Alig volt annyi ideje, hogy elhárítsa a veszedelmet, mert már közel volt a gyorsvonat. A mint a pályáőr a vassin félretolásán fáradozott, a kanyarulat felől kővel megdobálta valaki és rákiáltott:

— Máskor majd fog sikerülni!

A pályáőr súlyosan megsebesült. Ugyanazon a vasutvonalon több helyen kíséreltek meg a gyorsvonat ellen hasonló merényletet.

* **Vadkacsa.** Még pedig a legvadabb fajtából. Az a hír kapott szárnyra a fővárosi és vidéki hírlapokban, hogy egy fiu a személyvonatban Miskolcra—Kassaközött *megtagyott*. Igaz, hogy egy haláleset történt, de a mint a bonczolási jegyzőkönyv igazolja, a *megtagyott gyermek* 25 vele utazó munkás-társarészvéte mellett *tüdővészben halt meg*. Az ilyen garantizott hírek után nem leszünk meglepetve, ha egyszer a gyorsvonatokban farkasok és jegesmedvék fognak garázdálkodni.

* **A huszszredik lokomotiv.** Az amerikai Baldwin-mozdonygyár nemrégiben ünnepelte fennállásának hetvenedik évfordulóját. Ez a világ legnagyobb mozdonygyára, mely az évforduló napján fejezte be a huszszredik lokomotivot. Ez a világrekord a lokomotiv-építés terén, melyet más országokban még meg se közelítenek.

* **Távíratozás a robogó vonatról.** Az olasz vasutekon érdekes és nagyfontosságú kísérletek folynak mostanában. A Marconi-féle telepeket összekötik a robogó vonatokkal s az eddigi próbák kitűnően sikerültek.

* **Lopás a bécsi gyorsvonaton.** A konstantinápolyi Ottomán-bank egyik tisztviselőjének, Burkhardt Károlynak a budapest—bécsi gyorsvonaton, Győrben ellopták a pénztárcáját, amelyben mintegy kétezer korona vált. A lopással két embert gyanúsítanak, akik Győrben kiszalltak.

x Legujabb női ruhakelméket és más divatáru cikkeket légezészerűbb Braunfeld Sándor áruházában beszerezni, a mennyiben ez az egyedüli üzlet, hol a legszorosabb szabott ár minden egyes cikkben láthatóvá van téve és a tulfizetés ki van zárva.

VEGYESEK.

Orvosi kocsik a porosz kir. államvasutak segélyvonatai részére. A porosz kir. államvasutaknak, mintegy 77 állomásán vannak alkalmas vágányon segélyvonatok összeállítva, melyek valamely baleset hírére a mozdony reállítása után azonnal utnak indíthatók. Ezen segélyvonatok részére ujabban a német császár kezdeményezésére orvosi kocsik hozzáadását is elhatározták. A kocsik terveit orvosszakértők utasításai alapján készítették el, míg a kocsik felépítését a porosz kir. államvasutak tempelhofi főműhelyére bízták, mint a mely már hosszabb idő óta foglalkozik hadi célokra szolgáló betegszállító kocsik készítésével és abban nagyobb jártassággal bír. Eddig 30 orvosi kocsi készült el. Az orvosi kocsik 2 tengelyű, középátjárú kocsik, melyek szellőztető készülékkel vannak ellátva.

A kocsi két részre van osztva, a kisebbik az orvos részére szolgál, a nagyobbik a sérültek elhelyezésére.

Az orvos kocsirészében egy műtő-asztal, egy operáló műszerekkel és kötszerekkel ellátott szekrény, mosdó, gyorsforraló s a szükséges butorzat van, a sérültek részére szolgáló részben 8 ágy van, melyek közül kettő-kettő egymás fölé van elhelyezve, a kocsi-rész közepén függöny van végighuzva, hogy a férfi- és nő-sérültek a lehetőséghez képest elkülöníthessenek.

A kocsik a mozdonyból vett gőzzel is fűthetők, de ezenkívül a kocsiban gázkályha is van.

A kocsik azonkívül closettal is elvannak látva.

Mindenesetre igen humánus intézkedés volt ezen kocsiknak elkészítése, melyekben a sérült azonnal megfelelő elhelyezést talál és a baleset színhelyére kivitt orvos is megtalálja, a mire szüksége van és sürgős szükség esetén még műtétet is végezhet a betegen. Nagyobb baleseteknél, hol tömeges sérülések történnek, rendesen az a legnagyobb baj, hogy nincs hová elhelyezni a sérülteket. Ha van is hordágy, nincs helyiség, hová a beteg bevihető legyen és ha van is orvos a helyszínen, a kit hirtelen hívtak elő, vagy nincsenek műszerei vagy ha vannak is és sürgősen műtétet kellene végeznie, nincs módja erre.

Nagyon óhajtandó, hogy nálunk is építtessenek ily orvosi kocsik, mert ezek alkalmazása mellett sokszor megmenthető lesz oly sérült, kire a megfelelő elhelyezés és orvosi műszerek hiánya vagy műtét elmaradása végzetessé válhat.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Betűrejtvény.

a, b, cs, d, é, h, i, n, ó, ó, p, r.

Ezen betűkből három szó állítandó össze; az első egy történelmi nevezetességü falu, a másik egy város, a harmadik egy megye nevét adja.

Ezen rejtvény megfejtését december hó 14-én megjelenő 42-ik számunkban hozzuk.

A megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. A megfejtés határideje december 10.

A folyó évi 38 ik számban közölt rejtvény megfejtése:

„Harmincz nemes Budára tart“.

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül sorshuzás úján Trosztner Miklós nyerte meg, kinek czimére Mihályi: „Francia zászló alatt“ című kötetét postára tettük.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Tisza-Lucz. Igen szívesen fogadjuk. Hadd jöjjenek! Üdvözet!

H. J. Losonc. Köszönjük, megérkezett

O. Gy. Ruttká. Előfizetése szeptember 1-án járt le

K. F. Hisnyovir. Szintén.

Küzdeni, ha tudsz... Igen sajnáljuk, hogy a czim még borítékban van, örömmel üdvözljük munkatársaink között. A t. p-t annak idején megindítjuk.

L. J. Miskolcz. A mint látja, felhasználtuk. Csak hadd jöjjenek! Állandó alakot nem szívesen szerepeltetünk, mert szolgálatunk időhöz nem lévén kötve, sokszor kimaradna. Van abban a czimtarban elég név! Üdvözet!

Több kéziratról a jövő számban.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„Haladás“

kiadóhivatalában.

Mindszent-utca 4. szám.

„Barangol és zug az őszi szél...“

s míg átsurran a lombtalan ágakon,
panaszosan sugja, hogy

itt a tél,

mikor becsülete van mindennek,
ami meleg.

Kitünő meleg

utazó bundák,

sipkák, lábzsákok, botosok

és minden más szűcsáru czikkek

Kaphatók

VÖNEKY MIHÁLY

szűcsnél

Kazinczy-utca, a Seper-szállodával szemben.

GROSZMAN LIPÓT

az „Arany csizmához“ czimzett

magyar gyártmányu, karlsbadi és sajtádkészítményű

czipőraktárába

Miskolczon, Széchenyi-utca 101. szám alatt,
(Lloyd-szállodával szemben)

az **őszi és téli idényre** megérkeztek és rendkívül nagy választékban kaphatók

férfi, női és gyermek-czipők és csizmák

ugyszintén saját készítményű férfi bagaria csizmák.

Előkelő összeköttetéseimmél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű árukat **hámulatos olesó árban** árusíthatom.

Egyben bátorkodom a n. é. közönség b. figyelmét felhívni a valódi „**MACART**“ czipő-ujdon-ságomra, mely mindennemű lábfájást egyrészt elmulaszt, másrészt megszüntet, e tekintetben a legjobban ajánlhatom s kizárólagosan nálam kapható.

Vasuti és gyári alkalmazottak 10% engedményben részesülnek. — Valódi oroszországi női és férfi **sárczipők** a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban beszerezhetők — Általános ismert szoliditásomnál fogva egész bizalommal kérem a n. é. közönség szíves pártfogását és maradok tisztelettel

GROSZMAN LIPÓT.

Chebraux és sárga czipő-kenőcsök a legjobb minőségben és legolcsóbb árban.